

Sygn. akt IIK 125/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodnicząca: SSR Anna Kwiecień - Motylewska

Protokolant: Tomasz Radkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2018 roku

sprawy M. G.

syna J. i H. zd. S.

ur. (...) w Ł.

oskarżonego o to, że: w okresie od 4 grudnia 2012 roku do dnia 6 grudnia 2017 roku w Ł., woj. (...) udaremnił wykonanie postanowienia z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie IIK 116/13 wydanego przez Sąd Rejonowy w Łowiczu, II Wydział karny w ten sposób, że w okresie od dnia 4 grudnia 2012 roku do dnia 6 grudnia 2017 roku, po uprzednim przywłaszczeniu oddanych mu w dniu 4 grudnia 2012 roku na przechowanie dowodów rzeczowych zarejestrowanych pod numerem DRZ 227-238/13 w postaci banków plastikowych z zawartością oleju napędowego, a także kanistra metalowego z zawartością oleju napędowego, dokonał ich zniszczenia będąc jednocześnie pouczonym o zakazie zbycia, obciążania, przekształcania i wydania tych rzeczy osobie nieuprawnionej, a także uprzedzonym o odpowiedzialności karnej wynikającej z przepisów art. 239§1 kk i 300§2 kk, czym działał na szkodę interesu Skarbu Państwa reprezentowanego przez Urząd Skarbowy w Ł.,

- tj. o czyn z art. 300§2 kk i art. 284§2 kk w zw. z art. 11§2 kk

Orzeka:

1. Uznając, iż czyn M. G. polegał na tym, iż w okresie od 4 grudnia 2012 roku do dnia 6 grudnia 2017 roku w Ł., woj. (...) udaremnił wykonanie postanowienia z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie IIK 116/13 wydanego przez Sąd Rejonowy w Łowiczu, w ten sposób, że usunął oddane mu w dniu 4 grudnia 2012 roku na przechowanie dowody rzeczowe w postaci banków, beczki i kanistra z zawartością oleju napędowego, czym działał na szkodę wierzyciela – Skarbu Państwa i jest określony w art. 300§2 kk, na podstawie art. 66§1 i 2 kk i art. 67§1 kk postępowanie karne w stosunku do oskarżonego M. G. warunkowo umarza na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;
2. Na podstawie art. 67§3 kk zobowiązuje oskarżonego M. G. do uiszczenia świadczenia pieniężnego w kwocie 500 (pięćset) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
3. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130 (sto trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych;

Sygn. akt II K 125/18

UZASADNIENIE

Oskarżony M. G. zamieszkuje w miejscowości (...)W toku prowadzonego postępowania przygotowawczego w sprawie IIK 116/13, w miejscu zamieszkania oskarżonego przeprowadzona została , w dniu 4 grudnia 2012 roku czynność

przeszukania, w trakcie której ujawniono olej napędowy przechowywany w plastikowych baniakach. Olej napędowy został uznany za dowód w toczącym się postępowaniu i oddany na przechowanie oskarżonemu, w trybie art. 228 par. 1 i 2 kpk. Oskarżony został również zobowiązany do przedstawienia oddanych na przechowanie rzeczy na każde żądanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie oraz pouczony o zakazie zbycia, obciążania, przekształcania i wydawania tych rzeczy osobie nieuprawnionej, a także pouczony o treści art. 300 par. 2 kk i art. 239 par. 1 kk.

(protokół przeszukania, k. 20-21; protokół oddania rzeczy na przechowanie, k. 23-24; postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych, k. 25).

Postanowieniem z dnia 19 maja 2016 roku sąd dokonał rozstrzygnięcia w przedmiocie tychże dowodów rzeczowych w ten sposób, że orzekł o ich przepadku na rzecz Skarbu państwa, zarządzając jednocześnie ich zniszczenie.

(postanowienie, k. 26)

W dniu 6 czerwca 2016 roku do Urzędu Skarbowego w Ł., jako organu właściwego, wpłynęła informacja dotycząca wykonania postanowienia z dnia 19 maja 2016 roku. Pierwsze czynności w sprawie zostały podjęte przez poborcę skarbowego M. M. w dniu 13 czerwca 2016 roku, kiedy udał się na posesję oskarżonego, lecz nie zastał go. Kolejne czynności w sprawie podjął K. R., który w dniu 8 grudnia 2016 roku osobiście udał się na posesję oskarżonego, lecz nikogo nie zastał. Urzędnik ponowił wizyty w dniach 24 marca 2017 roku oraz 5 października 2017 roku, również bez skutku. Kolejny raz K. R. udał się do oskarżonego w dniu 6 grudnia 2017 roku, zastał wówczas oskarżonego. Podczas wykonywania czynności K. R. stwierdził brak dowodów rzeczowych w postaci oleju napędowego, jak również opakowań, w których się znajdował na posesji oskarżonego. Został sporządzony protokół udaremnienia egzekucji.

(zeznania K. R., k. 16-16v, 60 ; protokół udaremnienia egzekucji, k. 10; raport, k. 7-9)

Oskarżony M. G. ma 60 lat, posiada wykształcenie zawodowe, z zawodu rolnik, utrzymuje się z prowadzeni gospodarstwa rolnego o pow. 7,7 ha, którego jest właścicielem, osiągając roczne dochody w wysokości ok. 8000 złotych, zatrudniony w charakterze pracownika ochrony w NFZ w Ł. z dochodami 2100 złotych brutto, żonaty, nie posiada nikogo na utrzymaniu, na datę wyrokowania nie karany.

(dane o osobie oskarżonego , k. 59 ; dane o karalności , k. 30)

Oskarżony w toku postępowania przygotowawczego nie przyznał się do dokonania zarzucanego mu czynu o odmówił składania wyjaśnień (k. 36).

W toku postępowania sądowego oskarżony nie przyznał się do dokonania zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że zarzuca mu się przywłaszczenie, a ruchomość będąca przedmiotem przywłaszczenia stanowi własność oskarżonego, przetrzymywał koparki, toczyło się postępowanie w sprawie paliwa, mechanik spuszczał paliwo z baku, tak było wygodnie, bo oskarżony za przetrzymywanie koparek nie wziął żadnych pieniędzy i mechanikowi też było na rękę. W chwili przekazania tego paliwa pod dozór, oskarżony przetrzymywał je w pojemnikach w gospodarstwie, przez około 5 lat, nikt się tym nie interesował. Wystarczająco przez tak długi okres czasu, aby uznać, że nikomu paliwo nie jest potrzebne. Przechowując paliwo w pojemnikach plastikowych oskarżony musiał je przemieszczać z szopy do szopy, bo mu przeszkadzało, nie było zabezpieczone profesjonalnie. Przez pierwszy rok, dwa, oskarżony uważał, aby z paliwem nic się nie stało, potem rozmawiał z sąsiadami i oni powiedzieli, że sprawy już chyba nie ma i powiedzieli, aby użył tego paliwa do celów własnych. Jak oskarżony dostał postanowienie do niszczenia, to było napisane, że do niszczenia, ale nie było napisane przez kogo, nikt się tym nie interesował przez pięć lat (k. 59 verte).

Dodatkowo oskarżony złożył, w formie pisemnej, odpowiedź na akt oskarżenia (k. 56-57).

W ocenie Sądu stan faktyczny w przedmiotowej sprawie nie jest skomplikowany. Do dokonania ustaleń faktycznych Sąd wykorzystał zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów. Istotne znaczenie dla dokonywanych ustaleń miały też zeznania świadka K. R., będącego urzędnikiem skarbowym, a który udał się do miejsca zamieszkania oskarżonego celem realizacji postanowienia Sądu z dnia 19 maja 2016 roku. Zeznania

świadka w pełni zasługują na wiarę. Świadek wskazał, jakie wykonywał czynności służbowe z udziałem oskarżonego, sporządzając z tych czynności stosowne dokumenty, stanowiące materiał dowodowy w niniejszej sprawie. W świetle tak zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wyjaśnienia oskarżonego traktować należy jako realizację przyjętej linii obrony. Wskazać przy tym należy, iż oskarżony doskonale wiedział, z jakich powodów zabezpieczono na terenie jego posesji znajdujące się tam paliwo. Wobec oskarżonego toczyło się przecież postępowanie o czyn z art. 292 par. 1 kk (Sąd warunkowo umorzył postępowanie na okres próby wynoszący dwa lata – okres próby aktualnie upłynął), a które dotyczyło nabycia paliwa, co do którego oskarżony powinien był przypuszczać, że zostało uzyskane za pomocą czynu zabronionego. Zresztą, składając wyjaśnienia w toku niniejszego postępowania, oskarżony ponownie wskazał, iż zabezpieczone paliwo pozyskał w ten sposób, że w zamian za umożliwienie bezpłatnego parkowania koparek, mechanik spuszczał paliwo z baków i przekazywał je oskarżonemu. Ta okoliczność była dla oskarżonego równoznaczna na nabyciem paliwa w sposób legalny i w dalszym ciągu oskarżony nie przyjmował do wiadomości bezprawności swojego działania w tym zakresie. Okolicznością ekskulpującą oskarżonego nie może być to, że paliwem przez dłuższy czas nikt się nie interesował, jak również opinia ludzi „na wsi”, którzy stwierdzili, że po upływie znacznego okresu czasu „sprawy nie ma”. Skoro oskarżony otrzymał stosowne dokumenty w trakcie dokonywania czynności zatrzymania przedmiotowego paliwa przez wskazane w nich organy, to w pierwszej kolejności winien zwrócić się do tych organów z zapytaniem, jak należy postępować z rzeczami zabezpieczonymi. Oskarżony jednakże tego nie uczynił, pożytkując zabezpieczone paliwo do celów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Sąd zważył, co następuje:

Oskarżonemu M. G. zarzucono popełnienie czynu polegającego na tym, że w okresie od 4 grudnia 2012 roku do dnia 06 grudnia 2017 roku w Ł., woj. (...) udaremnił wykonanie postanowienia z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie IIK 116/13 wydanego przez Sąd Rejonowy w Łowiczu, II Wydział Karny w ten sposób, że w okresie od dnia 4 grudnia 2012 roku do dnia 6 grudnia 2017 roku, po uprzednim przywłaszczeniu oddanych mu na przechowanie w dniu 4 grudnia 2012 roku dowodów rzeczowych zarejestrowanych pod numerem DRZ 227-238/13 w postaci baniek plastikowych z zawartością oleju napędowego, dokonał ich zniszczenia, będąc jednocześnie pouczonym o zakazie zbycia, obciążania, przekształcenia i wydania tych rzeczy osobie nieuprawnionej, a także uprzedzonym o odpowiedzialności karnej wynikających z przepisów art. 239 par. 1 kk i art. 300 par. 2 kk, czym działał na szkodę interesu państwa reprezentowanego przez Urząd Skarbowy w Ł., tj. o czyn z art. 300 par. 2 kk i art. 284 par. 2 kk w zw. z art. 11 par. 2 kk.

W ocenie Sądu sformułowany przez oskarżyciela publicznego zarzut, zarówno w jego opisie, jak i kwalifikacji prawnej ostać się nie może.

Przywłaszczenie wiąże się z uprzednim posiadaniem rzeczy lub prawa majątkowego przez sprawcę. W praktyce najczęściej będzie wchodzić tu w rachubę uzyskanie danej rzeczy od samego jej właściciela, na podstawie określonego tytułu prawnego (np. użyczenie, umowa przewłaszczenia). W takim przypadku wydana sprawcy rzecz ruchoma, staje się jednocześnie rzeczą powierzoną w rozumieniu art. 284 par. 2 kk. Jednakże, jeżeli sprawca uzyskał nawet od właściciela określone uprawnienia do korzystania z rzeczy, to przy przywłaszczeniu, w chwili objęcia jej w posiadanie, nigdy nie zyskuje on praw właścicielskich. Dla bytu przywłaszczenia konieczne jest, aby sprawca był posiadaczem samoistnym lub zależnym cudzej rzeczy, a więc aby posiadał jakiekolwiek prawa do władania rzeczą. Jeżeli jest on wyłącznie dzierżycielem danej rzeczy (np. przechowawcą), to nie ma on żadnych praw do dysponowania cudzą rzeczą, a w szczególności żadnych praw do używania cudzej rzeczy i włada nią tylko w imieniu i na rzecz właściciela lub innej osoby uprawnionej. Oznacza to, że aby dzierżyciel mógł wejść w posiadanie powierzonej mu cudzej rzeczy, to musi dokonać jej zaboru (oceniane jako kradzież lub zabór z art. 289 kk) – por. kodeks karny, komentarz pod red. S., 2018, L..

Zatem, skoro sprawca nie uzyskuje praw właścicielskich, nie jest on właścicielem w rozumieniu art. 300 par. 2 kk. Wskazać należy, iż przestępstwa z art. 300 par. 2 kk dopuszcza się ten, kto w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, udaremnia, lub uszczupla swojego wierzyciela przez to, że usuwa, ukrywa,

zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku zajęte lub zagrożone zajęciem bądź usuwa znaki zajęcia.

W realiach niniejszej sprawy, oskarżonemu oddano na przechowanie przedmioty stanowiące dowód w toczącym się postępowaniu karnym, w trybie art. 228 par. 1 i 2 kk – jako osobie godnej zaufania. Okoliczność ta powoduje powstanie stosunku zobowiązaniowego przechowania, w trybie art. 835 kc, w którym organ wydający w tym przedmiocie postanowienie jest wierzycielem, a osoba godna zaufania, której przedmioty zostały oddane na przechowanie – dłużnikiem. Umowa przechowania jest umową o świadczenie usług, polegającą na sprawowaniu pieczy nad powierzoną mu rzeczą ruchomą, którą po ustaniu tego stosunku powinien zwrócić składającemu w stanie niepogorszonym. Źródłem obowiązku przechowania określonego w art. 835 kc może być nie tylko umowa, ale także orzeczenie sądu, prokuratora czy innego organu państwowego (np. komornika). W świetle orzecznictwa przyjmuje się, że zachowanie osoby godnej zaufania, o której mowa w art. 228 par. 1 i 2 kk, polegające na usunięciu, ukryciu, zbyciu, darowaniu, niszczeniu, obciążaniu lub uszkadzaniu zajętych przedmiotów, wypełnia znamiona przestępstwa z art. 300 par. 2 kk (por. wyrok SN z dnia 15 czerwca 2004r. (...) 38/03, L.). Zatem, mając na uwadze powyższe rozważania, wskazać należy, iż oskarżony dopuścił się przestępstwa z art. 300 par. 2 kk, polegającego na tym, iż usunął oddane mu na przechowanie dowody rzeczowe, a tym samym udaremnił wykonanie orzeczenia Sądu – zawierającego rozstrzygnięcie co do dalszego postępowania z tymi dowodami. Pojęcie usunięcia należy rozumieć jako zabranie składnika majątku z miejsca, w którym on się znajduje. Jak wynika z ustaleń poczynionych w sprawie, oskarżony wykorzystał zajęte paliwo, przeznaczając je na cele związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, zaś opakowania po paliwie przekazał firmie zajmującej się zbieraniem plastików. Z kolei pod pojęciem udaremnienia, rozumieć należy całkowite zaspokojenie roszczenia wierzyciela – wierzyciel nie znajdzie zaspokojenia nawet w części.

W ocenie Sądu czyn oskarżonego jest społecznie szkodliwy, naruszone zostało bowiem dobro chronione prawem – powaga i skuteczność orzeczeń organów państwowych.

Nie ulega wątpliwości, iż oskarżony znajdował się w chwili czynu w normalnej sytuacji motywacyjnej i miał możliwość zachowania się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Oskarżony w chwili zdarzenia był poczytalny, rozpoznawał znaczenie czynu i mógł pokierować swoim postępowaniem. W przedmiotowej sprawie nie zachodziły żadne okoliczności mogące wyłączyć bezprawność czynu oskarżonego. W opisanych okolicznościach oskarżonemu można zasadnie przypisać winę, jest on bowiem osobą dorosłą w świetle prawa karnego, zdrową, w pełni poczytalną i mógł zachować się w sposób nie naruszający obowiązujących przepisów prawa, a mimo to naruszył je. Jednakże stopień winy oskarżonego w oparciu o ustalone okoliczności kształtuje się w ten sposób, że nie można ocenić, by był on znaczny. W świetle powyższych ustaleń i rozważań Sąd uznał, iż zasadnym jest zastosowanie wobec oskarżonego środka probacyjnego w postaci warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karana za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Analiza okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstw skłoniła Sąd do przekonania, że warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego będzie rozstrzygnięciem właściwym i uzasadnionym. Sąd nie miał wątpliwości odnośnie do okoliczności popełnienia czynów, ponieważ na popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu występku wskazują jednoznacznie dowody z dokumentów, jak i zeznania świadka, ale też wyjaśnienia oskarżonego. Oskarżony jest osoba w średnim wieku, prowadzi ustabilizowany tryb życia, jest żonaty, na stałe zatrudniony jako pracownik ochrony. W tych okolicznościach Sąd doszedł do przekonania, iż warunkowe umorzenie postępowania na dwa lata próby sprawi, że oskarżony będzie przestrzegał porządku prawnego, a samo orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania będzie go do tego dyscyplinować.

Na podstawie art. 67 § 3 kk Sąd orzekł wobec oskarżonej świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Świadczenie wzmocni oddziaływanie indywidualno-

prewencyjne niniejszego orzeczenia. Kwota zasądzonego świadczenia pozostaje w odpowiedniej proporcji do możliwości zarobkowych oskarżonego oraz do górnej wysokości świadczenia.

Na podstawie art. 627 kpk Sąd w całości obciążył oskarżonego kosztami sądowymi, na które składają się koszty postępowania i opłata od zastosowanego środka probacyjnego.